

ОДЕРЖАННЯ ТІАЗОЛОХІНАЗОЛІНАРИЛТЕЛУРИДУ

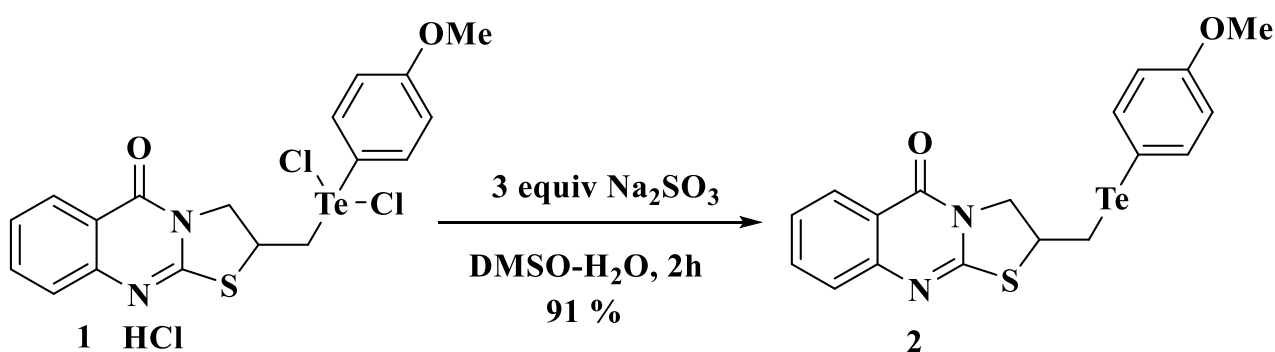
Кут Д.Ж., Кут М.М., Онисько М.Ю.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», dianabereksazi@gmail.com

Симетричні та несиметричні халькогеніди органічної природи є класом елементарноорганічних сполук, які широко використовуються в якості проміжних синтетичних продуктів в ряді органічних реакцій, як ліганди в хімії координаційних сполук та володіють широким спектром біологічної активності. В хімії телурорганічних сполук особливе місце займають диарилтелуриди, які мають важливе синтетичне значення для утворення нових вуглець-вуглецевих зв'язків. Тому синтез нових представників даного класу телуровмісних сполук є актуальним завданням.

Одним із основних методів одержання диарилтелуридів є взаємодія арилборонових кислот з диарилдителуридами за наявності різних металовмісних каталізаторів або мікрохвильового випромінювання. В даному дослідженні розглянуто безкаталізаторний спосіб одержання арилгетерилтелуриду реакцією відновлення натрій сульфідом відповідного дихлоротелуриду.

Об'єктом даного дослідження слугував гідрохлорид 2-((дихлоро(4-метоксифеніл)-4-теланіл)метил)-2,3-дигідро-5*H*-тіазоло[2,3-*b*]хіназолін-5-ону **1**. Встановлено, що реакція гідрохлориду дихлоротелуриду **1** з трикратним надлишком натрій сульфідом призводить до утворення 2-(((4-метоксифеніл)теланіл)метил)-2,3-дигідро-5*H*-тіазоло[2,3-*b*]хіназолін-5-ону **2**. Слід відмітити, що при відновленні не розщеплюється зв'язок Te—C. При аналізі спектральних даних ЯМР ¹H сигнали протонів тіазольного циклу та *n*-феніленового циклу в молекулі телуриду **2** зазнають сильнопольного зміщення на 0.2-0.4 м.ч. в порівнянні з вихідним гідрохлоридом **1**.

Будову одержаного телуриду підтверджено спектрами ЯМР (¹H та ¹³C), ІЧ-спектрами, а склад елементним аналізом.

Таким чином, в результаті реакції відновлення натрій сульфідом гідрохлориду 2-((дихлоро(4-метоксифеніл)-4-теланіл)метил)-2,3-дигідро-5*H*-тіазоло[2,3-*b*]хіназолін-5-ону отримано біологічно перспективний та придатний для подальшої функціоналізації телурид, який містить екзоциклічний двокоординований атом телуру — 2-(((4-метоксифеніл)теланіл)метил)-2,3-дигідро-5*H*-тіазоло[2,3-*b*]хіназолін-5-он.